

[K. B. Andersen.]

være en dansk indsats at arbejde for, at EFTA ikke dannede front mod, men bro til et videre europæisk samvirke.

Løsningen af den tredje opgave, at undgå de selvskabte plager, må bl. a. bestå i en forøget indsats for den stabilisering af landets økonomi, som er nødvendig, hvis vi ikke skal affinde os med den menneskeligt og samfundsmæssigt uværdige form for stabilisering, der består i, at en del af landets befolkning — og desværre den del, der har mindst at stå imod med — skal kastes ud i ledighed. Uden i øvrigt at komme ind på den aktuelle situation på det hjemlige felt må det i denne sammenhæng siges, at det at føre forsvarlig økonomisk stabiliseringspolitik i alle tilfælde ikke kan bestå i at betragte finanspolitik og skattelettelser som emner, der kan tages stilling til uden hensyn til landets økonomiske stilling i øvrigt.

I forbindelse med vor spejden efter økonomiske samarbejdsmuligheder i den kommende periode er det helt naturligt, at også det økonomiske samarbejde mellem Nordens lande kommer ind i billedet med øget aktualitet. Regeringen har jo allerede i disse dage ført forhandlinger med udenrigsministrene fra Norge og Sverige, og under Nordisk Råds møde i næste uge vil konsekvenserne af afbrydelsen af forhandlingerne i Bruxelles selvfølgelig komme til at indtage en fremtrædende plads. Der er såvel af den højtærede statsminister som af den højtærede udenrigsminister givet udtryk for, at alle nordiske muligheder vil blive prøvet, ligesom der vil finde et nært nordisk samarbejde sted i EFTA og andre internationale organer i den kommende tid. Det er også i god overensstemmelse med den i fjor i Helsingfors undertegnede samarbejdsstraktat. Traktaten pålægger de nordiske lande at bestræbe sig på at fjerne handelsskrankerne sig imellem og — et kort citat —

„i internationale handelspolitiske spørgsmål såvel hver for sig som i fællesskab søge at fremme nordiske interesser.“

Der er imidlertid grund til, når de nordiske muligheder i den øjeblikkelige situation efter afbrydelsen af markedsforhandlingerne tages så stærkt frem i den almindelige debat, at understrege, at det er i

uoverensstemmelse med de faktiske forhold, hvis man betragter det nordiske samarbejde som havende været hvilende, så længe Bruxellesforhandlingerne stod på — for nu at vende tilbage til skuepladsen. De europæiske løsninger, der nu midlertidigt er skubbet ud i det fjernere, udelukkede ikke det nordiske samarbejde, tværtimod. Det norske arbejderpartis udenrigspolitiske talsmand, Finn Moe, udtrykte det for nogle måneder siden i en artikel i Nordisk Kontakt således — jeg beder om tilladelse til at citere —:

„De nye markedsforhold er ingen trussel mot det nordiske samarbeid. Tvert om, de nye markedsforholdene løser til en viss grad det problem, som alltid har virket hemmende på det nordiske økonomiske samarbeid, nemlig våre tildels divergerende interesser i forholdet til andre europæiske land. Innenfor det europeiske samarbeid, som er i ferd med å utvikle seg, skulle etter all sannsynlighet det nordiske samarbeid få nye sjanser.“

Heraf kan omvendt sluttes — og det er den aktuelle situation — at udsættelsen af det brede europæiske samarbejde ikke uden videre åbner for øget nordisk økonomisk samarbejds mulighed. Jeg nævner dette, fordi alle venner af et øget nordisk samarbejde må vende sig imod, at der nu i Bruxellesforhandlingssammenbruddets skygge skabes forventninger, som der ikke senere kan leves op til. Det vil ganske unødigt give det nordiske samarbejde nye skuffelser, som det ikke bør udsættes for.

På baggrund af, at vi f. eks. af en samlet landbrugseksport i 1961 på 4.476 mill. kr. afsatte for under 200 mill. kr. til Norge og Sverige tilsammen, vil det uden videre forstås, at lige så klart det nordiske samarbejde er en del af løsningen nu som før, er det ikke og kan det ikke være mere end en del af løsningen, og at foregøgle noget andet er en dårlig nordisk gerning, fordi det alene vil have til resultat at bane vej for nye, oven i købet selvforskyldte skuffelser, som ikke tjener den nordiske tanke, tværtimod.

Det afgørende i den periode, vi nu står over for, er, at vi ikke kan isolere os til en løsning af vore problemer.

Der er af den højtærede statsminister ganske klart givet udtryk for, at der ikke